

19/9/94

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ "ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ"

Με βάση αυτό θα δείξει να γρο
σθαι 1-2 φωνήσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ

Στις επερχόμενες δημοτικές εκλογές, το ΠΑΣΟΚ σε πολλές περιοχές κατέρχεται με διπλές ή και τριπλές υποψηφιότητες. Το πρωτοφανές αυτό γεγονός που το αποδίδετε ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Τα όσα συμβαίνουν σήμερα με τις διπλές και τριπλές υποψηφιότητες, αποκαλύπτουν το μέγεθος της κρίσης που αντιμετωπίζουμε ως κόμμα, ως πολιτικό σύστημα και ως κοινωνία.

Παράλληλα όμως αποδεικνύουν και την έκταση της βαθιάς κρίσης που διέρχεται η ίδια η πολιτική. Μια κρίση που με τον καλύτερο τρόπο δείχνει ότι η πολιτική έχει χάσει εντελώς την αξιακή και οραματική της διάσταση. Οτι βρίσκεται σε πλήρη αναντιστοιχία με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της εποχής μας. Οτι διαπλέκεται με πολλαπλά οικονομικά συμφέροντα. Οτι στιγματίζεται από φαινόμενα συναλλαγής και φαυλότητας. Οτι κυριαρχείται από τις προσωπικές φιλοδοξίες και ματαιόδοξες επιδιώξεις ορισμένων.

Η κρίση της πολιτικής συνδέεται ευθέως με την έλλειψη οραμάτων και κοινωνικών ουτοπιών, με την μετατροπή των κομμάτων σε μηχανισμούς πελατειακής διαμεσολάβησης, με την επικράτηση εσωκομματικών ομάδων και μηχανισμών, με τον αναχρονισμό και τον λαϊκισμό που επιδεικνύουν τα κόμματα, με τον εξοβελισμό των απόψεων, των ιδεών, των αξιών αλλά και της συλλογικής δράσης.

Η πολιτική από πηγή έμπνευσης και κινητοποίησης των πολιτών, που ήταν άλλοτε, σήμερα τείνει να εξελιχθεί σε ένα μέσο προσωπικής αναρρίχησης και κοινωνικής ανέλιξης ορισμένων επιτήδειων. Γι αυτό είναι απαραίτητη η ηθική της αναγέννηση αλλά και η αποενοχοποίησή της. Διότι μόνο έτσι η πολιτική θα επαναποκτήσει τη χαμένη της "αθωότητα", θα επανασυνδεθεί με ιδέες, αξίες και οράματα, θα ξεπεράσει την κρίση που έχει προκληθεί στις σχέσεις της με τους πολίτες, αλλά και θα εξουδετερώσει τα φαινόμενα μεταπολιτικής, τα οποία διαβρώνουν ολοένα και περισσότερο τη δημοκρατία, το πολιτικό σύστημα και τους αντιπροσωπευτικούς θεσμούς.

ΕΡΩΤΗΣΗ

Οι αντιδράσεις που προκαλούν οι διάφορες υποψηφιότητες είναι ένα υγιές φαινόμενο;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Το κύμα αντιδράσεων που έχει προκληθεί, με αφορμή τις διάφορες υποψηφιότητες, είναι υγιές φαινόμενο, στο βαθμό που εκφράζει την ανάγκη δημοκρατικής οργάνωσης και λειτουργίας των κομμάτων. Αλλά και στον βαθμό, που δεν εκπορεύεται από τις προσωπικές φιλοδοξίες κάποιων επίδοξων δημάρχων. Δεν υπαγορεύεται από ένα στείρο κομματικό πατριωτισμό. Δεν παγιδεύεται σε εσωκομματικούς μηχανισμούς. Δεν διαπνέεται από πελατειακές αντιλήψεις και πρακτικές. Δεν συνδέεται με την εξυπηρέτηση κάποιων ποικιλώνυμων συμφερόντων.

Ομως, πέρα από όλα αυτά, γεγονός είναι ότι η έκταση και το μέγεθος των προβλημάτων και των αντιδράσεων που έχουν δημιουργηθεί αποκαλύπτουν τις ανεπάρκειες, τις καθυστερήσεις, τα αδιέξοδα και την κρίση που αντιμετωπίζει το πολιτικό και κομματικό σύστημα της χώρας μας.

Γι αυτό οι αμφισβητήσεις και οι αντιδράσεις, που προκαλούν οι υποψηφιότητες για τις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές, εκπέμπουν ένα πολυσήμαντο και ηχηρό σήμα κινδύνου.

Το σήμα αυτό, που έχει πολλαπλούς αποδέκτες επισημαίνει την εξασθένηση της συνεκτικότητας των κομμάτων, την αποδυνάμωση της πολυσυλλεκτικότητάς τους, την περιχαράκωση των οργανωμένων κομματικών δυνάμεων από το ευρύτερο κοινωνικό σώμα, καθώς και την ενδυνάμωση της ανικανότητας των κομμάτων να εκφράσουν τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της εποχής μας. Γι αυτό απαιτείται μια ουσιαστική προσέγγιση και εξέταση των προβλημάτων αυτών, χωρίς ωραιοποιήσεις, απλουστεύσεις και σοφιστείες.

Η κρίση της πολιτικής, ο εξοβελισμός των ιδεολογικών διαφορών, τα φαινόμενα αποσάθρωσης του πολιτικού συστήματος, η αναξιοπιστία και η αναποτελεσματικότητα των κομμάτων, καθώς και η μετατροπή τους σε "εργαλεία" διαχείρισης και αναδιανομής της πολιτικής, τοπικής και κομματικής εξουσίας, αν δεν γίνουν αντικείμενο ενός γόνιμου διαλόγου και προβληματισμού, θα διευρύνουν την κρίση που υπάρχει στις σχέσεις των πολιτών με την πολιτική, με τα κόμματα και τους αντιπροσωπευτικούς θεσμούς. Ενώ παράλληλα δημιουργούν κάποιο πρόσφορο έδαφος, προκειμένου να αναπτυχθούν φαινόμενα μεταπολιτικής αλλά και εκφυλισμού του πολιτικού και κομματικού μας συστήματος.

Γι αυτό σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη φορά, πρέπει να γίνουν τολμηρά βήματα, στην κατεύθυνση εκσυγχρονισμού των κομμάτων. Διότι μόνο έτσι η πολιτική ζωή θα αναζωογονηθεί αλλά και θα αποκτήσει μια αυθεντική σχέση με την σημερινή κοινωνική πραγματικότητα.

ΕΡΩΤΗΣΗ

Είναι γνωστό ότι είχατε διαφωνήσει με την διαδικασία υπόδειξης των υποψηφίων δημάρχων, που ακολούθησε το κόμμα σας. Πιστεύετε ότι η παρεμβολή των κεντρικών κομματικών οργάνων, ενίσχυσε το κύμα των διαφόρων αντιδράσεων που προκλήθηκαν;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Γίνεται πλέον φανερό ότι οι εσωκομματικές αντιδράσεις, θα είχαν αποφευχθεί αν είχε υιοθετηθεί κάποια άλλη διαδικασία, όσον αφορά την υπόδειξη των υποψηφίων δημάρχων. Και τούτο διότι η διαδικασία που έχει επιλεγεί αλλά και οι προωθούμενες υποψηφιότητες, υπαγορεύονται περισσότερο από τις ανάγκες των εσωκομματικών συσχετισμών και των μηχανισμών πελατείας και λιγότερο από την ανάγκη στήριξης και αναβάθμισης των θεσμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η αποδέσμευση των διαδικασιών υπόδειξης των υποψηφίων από τις παρεμβάσεις των κεντρικών οργάνων του κόμματος, θα ελαχιστοποιούσε κατά πολύ τις όποιες εσωκομματικές αντιδράσεις και αμφισβητήσεις, έχουν εμφανιστεί. Αλλά και δεν θα εμπλέκοντας το κόμμα σε διαδικασίες νομής της τοπικής εξουσίας και σε παιγνίδια τακτοποίησης ομαδάρχων και βαρόνων. Ούτε θα υπήρχε μια εναγώνια προσπάθεια των διαφόρων εσωκομματικών μηχανισμών να προωθήσουν τους προστατευόμενούς τους.

Βέβαια είναι σαφές ότι η αποδέσμευση των κεντρικών οργάνων από τις διαδικασίες υπόδειξης, δεν θα εξουδετέρωνε πλήρως τις αντιπαραθέσεις και τις αμφισβητήσεις που έχουν αναπτυχθεί σε τοπικό επίπεδο. Ούτε θα απέκλειε το ενδεχόμενο σε ορισμένες περιοχές, να εμφανίζονταν διπλές υποψηφιότητες. Και αυτό γιατί υπάρχουν προσωπικές φιλοδοξίες και ματαιόδοξες επιδιώξεις αλλά και εσωκομματικοί συσχετισμοί, που επηρεάζουν τις αποφάσεις των νομαρχιακών οργανώσεων, καθώς και προσωπικές συμπάθειες και εμπάθειες.

Για τους διάφορους εσωκομματικούς μηχανισμούς, αυτό που προέχει είναι η διατήρηση της επικυριαρχίας τους, η παγίδευση των κομματικών δυνάμεων στα σχέδια και στις επιδιώξεις τους, η δημιουργία ενός πελατειακού δικτύου στήριξής τους, τόσο σε πανελλήνιο όσο και σε τοπικό επίπεδο, η προώθηση των προσωπικών επιλογών ορισμένων παραγόντων καθώς και η εξυπηρέτηση διαφόρων ποικιλόμορφων και σε πολλές περιπτώσεις άνομων συμφερόντων.

Ετσι είναι φυσικό, η προώθηση των παραπάνω στόχων, να προκαλεί έντονες εντάσεις στο εσωτερικό του κόμματος. Να δημιουργεί ρήγματα στην ενότητα και στην συνοχή του. Να τροφοδοτεί τις προσωπικές φιλοδοξίες κάποιων επίδοξων δημάρχων. Αλλά και να συνδέεται με τις μελλοντικές εσωκομματικές εξελίξεις.

Ομως στην περίπτωση, που υπήρχε αποδέσμευση των κεντρικών οργάνων, από την διαδικασία υπόδειξης των υποψηφίων δημάρχων, τότε τα προβλήματα που ενδεχομένως θα αντιμετωπίζαμε, θα είχαν διαφορετικό χαρακτήρα και διαφορετικές πολιτικές διαστάσεις.

ΕΡΩΤΗΣΗ

Τα όσα συνέβησαν, θα είχαν αποτραπεί αν υπήρχαν προκριματικές διαδικασίες ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Οι αντιδράσεις που προκαλούν οι διάφορες υποψηφιότητες, χωρίς καμμία αμφιβολία, δικαιώνουν όσους υποστήριζαν ότι η υπόδειξη των υποψηφίων δημάρχων, έπρεπε να ήταν υπόθεση των τοπικών δυνάμεων, όπου μέσα από προκριματικές διαδικασίες, θα υποδείκνυαν τα πρόσωπα που κατά τη γνώμη τους θα έπρεπε να πάρουν το χρίσμα. Οι προκριματικές εκλογές θα έδιναν ουσιαστικό περιεχόμενο στις διαδικασίες του κόμματος. Θα κατέγραφαν το μέγεθος της αποδοχής όσων ενδιαφέρονταν να πάρουν το χρίσμα του υποψηφίου δημάρχου. Θα εξουδετερωναν τις προσπάθειες ορισμένων να προωθήσουν την υποψηφιότητά τους, μέσα από παρασκηνιακές και υπόγειες διαβουλεύσεις. Θα αποδυνάμωναν το δίκτυο πελατειακών σχέσεων και εξαρτήσεων μεταξύ των κεντρικών και των τοπικών εσωκομματικών μηχανισμών. Αλλά και θα δημιουργούσαν τις προϋποθέσεις για την πλήρη πολιτική χειραφέτηση των δυνάμεων του ΠΑΣΟΚ.

ΕΡΩΤΗΣΗ

Τα εσωκομματικά προβλήματα που αντιμετωπίζει το ΠΑΣΟΚ στο χώρο του Πειραιά, έχουν προσλάβει πρωτοφανείς διαστάσεις. Τα προβλήματα αυτά, απ' ό,τι λέγεται είναι πολύ σοβαρότερα από το ποιός τελικά θα είναι υποψήφιος δήμαρχος του ΠΑΣΟΚ. Η δική σας γνώμη ποιά είναι ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Τα όσα έχουν συμβεί και εξακολουθούν να συμβαίνουν στο χώρο του Πειραιά, αποκαλύπτουν τη βαθιά πολιτική, ιδεολογική και θεσμική κρίση που διέρχεται το ΠΑΣΟΚ. Καταδεικνύουν την εξασθένηση της συνεκτικότητας και της ενότητας του κόμματός μας. Αποδεικνύουν την έλλειψη θεσμοθετημένων και αποδεκτών δημοκρατικών διαδικασιών. Δείχνουν την απουσία μιας πολιτικής κουλτούρας ανοχής. Πιστοποιούν την επικυριαρχία των εσωκομματικών ομάδων και μηχανισμών πελατείας. Επιβεβαιώνουν την απώλεια του διαπλαστικού και παιδευτικού ρόλου του κόμματος και τη μετατροπή του σε "εργαλείο" διαχείρισης και αναδιανομής της πολιτικής, κομματικής και τοπικής εξουσίας. Διευρύνουν το χάσμα που έχει δημιουργηθεί μεταξύ των οργανωμένων κομματικών δυνάμεων και των πολιτών που δεν είναι ενταγμένοι στις τοπικές οργανώσεις. Ενισχύουν τα φαινόμενα αναξιοπιστίας και κρίσης της πολιτικής. Υπονομεύουν την ανάγκη κοινωνικής ανασύνθεσης του κόμματος. Αποτρέπουν τις δυνατότητες συνεργασίας και σύγκλησης με πρόσωπα και δυνάμεις που βρίσκονται στις παρυφές του ΠΑΣΟΚ ή ανήκουν σε άλλους πολιτικούς χώρους. Παγιδεύουν τα μέλη και τα στελέχη μας, στις προσωπικές φιλοδοξίες και επιδιώξεις των διαφόρων κομματικών παραγόντων. Αλλά και αποδεικνύουν ότι η παρεμβολή των κεντρικών οργάνων του κόμματος στη διαδικασία υπόδειξης των υποψηφίων δημάρχων όπως έγινε ήταν λανθασμένη, ακόμη και στις περιπτώσεις των μεγάλων δήμων που αναμφίβολα είναι απαραίτητοι κάποιοι κεντρικοί χειρισμοί και διαπραγματεύσεις με άλλα κόμματα.

ΕΡΩΤΗΣΗ

Πριν λίγες ημέρες είχατε κάνει λόγο για την "κοινωνία της πελατείας". Μάλιστα είχατε υποστηρίξει την ανάγκη παρεμβατικών πολιτικών, που θα αντιστρατεύονται το πελατειακό πολιτικό μας σύστημα. Πιστεύετε ότι υπάρχουν δυνατότητες για την άσκηση μιας τέτοιας πολιτικής;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Τα πολλαπλά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε ως χώρα, ως κοινωνία και ως κυβέρνηση, συνδέονται ευθέως με την απουσία μιας μακρόπνοης και ολοκληρωμένης στρατηγικής πρότασης που θα προωθεί την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό του τόπου μας.

Τα προβλήματα αυτά μπορούμε να τα αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά μόνο αν εκ μέρους της πολιτείας, υπάρξουν παρεμβατικές πολιτικές, που δεν θα υπαγορεύονται από πελατειακές αντιλήψεις. Αλλά και που θα επαναπροσδιορίζουν τις σχέσεις του κράτους με το πολιτικό σύστημα, με τα κόμματα και με τους πολίτες.

Γι' αυτό είναι ζωτική ανάγκη να απεγκλωβιστούμε από τον "φαύλο κύκλο" της κρίσης, της αναξιοπιστίας, της φαυλοκρατίας, της αναποτελεσματικότητας και της αδράνειας που δημιουργεί η "κοινωνία της πελατείας". Για να υπερβούμε τα χρόνια και ανακυκλώμενα προβλήματα, πρέπει να ακολουθήσουμε μια μακρόπνοη πολιτική. Να μην αναπαράγουμε τις πελατειακές σχέσεις, που ευνοχίζουν το πολιτικό και κομματικό μας σύστημα. Να μην διολισθήσουμε σε λαϊκίστικες πρακτικές. Να μην παγιδευτούμε στις σειρήνες του παλαιοκομματισμού. Γιατί οι ανάγκες και οι απαιτήσεις της εποχής μας απαιτούν πολιτική συμπεριφορά. Γιατί η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός της κοινωνίας μας, δεν μπορούν να επιτευχθούν με παρωχημένες αντιλήψεις και πρακτικές. Αλλά και γιατί ο κρατικός παρεμβατισμός, όπως τον αντιλαμβάνονται αρκετοί, είναι πλήρως και απελπιστικά ακατάλληλος να επιτελέσει την κοινωνική λειτουργία, που επιβάλλει η προσαρμογή μας, στις ανάγκες και τις απαιτήσεις της σημερινής εποχής.

Ομως παράλληλα θα πρέπει να γίνει σαφές ότι ο περιορισμός του κράτους, δεν μπορεί να επιτευχθεί με την δημιουργία νέων ιδιωτικών μονοπωλίων. Διότι κάτι τέτοιο, όχι μόνο δεν θα εξασφαλίσει περισσότερη αποτελεσματικότητα και ελευθερία αλλά και περικλείει τον κίνδυνο να ενισχυθούν ακόμα περισσότερο οι εξουσιαστικοί μηχανισμοί. Αλλωστε δεν πρέπει να ξεχνάμε τις περιορισμένες δυνατότητες και τα όρια της αγοράς. Ούτε ότι η αποκέντρωση των αποφάσεων ρουτίνας δεν σημαίνει πως μπορούμε να αποσείσουμε την ευθύνη για την λήψη αποφάσεων στρατηγικής σημασίας και να τη μεταθέσουμε σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Γι' αυτό χρειαζόμαστε ένα κράτος διαφορετικό από το σημερινό, από το πελατειακό κράτος, το κράτος παροχών και των ειδικών ρυθμίσεων. Χρειαζόμαστε ένα κράτος που να εκπονεί στρατηγικές.